

Ангел Каралийчев
Заветът на хан Кубрат

Когато хан Кубрат усети, че е дошъл смъртният му час, повдигна се върху одъра и с трескави очи се озърна наоколо. Глуха тишина и безмълвие.

– Къде са – попита с немощен глас старият господар – синовете ми?

– Тука сме всички – отвърна най-старият Батбаян, който беше седнал на прага, опрян на късия си меч и потънал в тежка мисъл. Зад него се бяха изправили другите четирима по-млади Кубратови синове. През отворената врата се виждаше слънцето как трепти ниско над равнината и шлемовете на петимата мъже лъщяха, обгорени с червен пламък. Деният захождаше някъде далеч в дълбочината на равната притихнала степ.

– Елате по-близо до мене, соколи мои, да ви погледна още веднъж, преди да склопя очи.

Едрите мъже, с лица почернели и обрулени от степния вятър, набраздени с белези от някогашни зарасли рани, и с очи, в които блещукаше дива смелост, се приближиха до болния баща и коленичиха. Тежко звъннаха мечовете им върху мраморните плочи, а конските опашки – знамената на старите българи – паднаха и се разпиляха като коприна върху огледалния бял мрамор.

Старият хан протегна сухите си ръце към тях и почна да ги милва по очите, по главите, по раменете.

– Ти ли си, Батбаян? Моят мъдър най-голям син, който винаги е залягал за родната си земя... Дръж братята си, когато започнат да ламтят по чужди земи, защото вълци обикалят край кошарата и щом агнето се покаже въвн – ще го разкъсат. Ти ли си, Котгар? Ела насам, Алцек, колко си почернял! Ти идеш от северната граница. Готов ли е царят на хазарите, остри ли си меча? Чака ли да се гътна? Кувер, страшилище за дивите зверове, ти по цели дни бродиш в дълбоките лесове и дебнеш глиганите и мечките. Време е, синко, да обърнеш стрелите си към глиганите, които ръмжат край границата на държавата ни. Колко си грамаден и силен! Пред тебе враговете ще се пръскат като пилета, когато отгоре им налети стръвна птица. А ти, Исперих, какво ме гледаш с нажалени очи? Ела да те целуна по челото. Талтошът, първият ми жрец, ми каза, че ти ще завладееш една нова земя. Коя ще бъде тя? Аз напускам с радост тленния свят, като виждам в ръцете на какви здрави мъже оставям земята. Отворете прозореца да я видя още веднъж! Алцек, занеси ме до прозореца!

Алцек се наведе, сграби болния като агне и го занесе до отворения прозорец. Вечерният вятър лъхна жълтото чело на хана и разроши бялата му коса. Разведриха се и хлътналите очи на умирация.

– Каква равнина! Каква безгранична степ! Градете градове,

издигайте крепости, развъждайте коне, ковете оръжия! Какво исках още да ви кажа? Алцек, отнеси ме на леглото и тичай навън да донесеш десетина копия! Донеси копията на войниците, които вардят портите на аула!...

Алцек изскочи навън и бързо се върна със сноп копия от дряново дърво с железни остри върхове.

– Алцек – каза хан Кубрат, – вземи сега само едно копие и опитай да видим можеш ли го счупи.

Младият хански син се усмихна, грабна едно копие, огъна го и то изпращя.

– Вземи сега всичките на сноп и опитай да видиш можеш ли ги строши, когато са заедно?

Алцек грабна всичките копия, опря ги до коляното си, напъна мускулестите си ръце, огъна се цял, пот като град рукна от челото му, ала не можа да ги строши.

– Видите ли – дигна се със светнали очи хан Кубрат, – ако разделите България на пет, всеки от вас ще бъде силен, колкото беше силно едното копие. Ако бъдете заедно, никой враг не ще може да ви съкруши.

Мъдрият хан полека затвори очи. Слънцето потъна някъде зад равнината. Смъртта слезе невидима, докосна с меките си черни крила шлемовете на петимата коленичили мъже и се наведе за хан Кубратовата душа.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране и разпознаване: unicode, 2007

Редакция: ВНorse, 2007

Публикация:

Ангел Каралийчев, НАЙ-ТЕЖКОТО ИМАНЕ – ПРИКАЗКИ И РАЗКАЗИ

Съставител ГЕОРГИ СТРУМСКИ

Библиотечно оформление СТЕФАН ГРУЕВ

Редакционна колегия ЕФРЕМ КАРАНФИЛОВ, ИВАН ЦВЕТКОВ, ЙОРДАН МИЛЕВ,
КАМЕН КАЛЧЕВ

Отговорен редактор НИКОЛАЙ ЯНКОВ. Редактор на издателството АННА
ПАНЧЕВА

Илюстрации АЛЕКСИ НАЧЕВ. Художник на корицата РАДОЙ БОЯДЖИЕВ.

Художествен редактор ИВАН МАРКОВ

Технически редактор ЕЛЕНА МЛЕЧЕВСКА. Коректор ТАНЯ СИМЕОНОВА

Първо издание. ЛГ. V. Тематичен № 13/9537172431/6006-2-79

Дадена за набор на 23. IV. 1979 г. Подписана за печат на 27. IX. 1979 г. Излязла от
печат на 10. X. 1979 г.

Поръчка № 118. Формат 1/16 60×90. Тираж 60 000. Печатни коли 16. Издателски коли
16. Цена 2 лв.

„НАРОДНА МЛАДЕЖ“ – ИЗДАТЕЛСТВО НА ЦК НА ДКМС. МОНОФОТО, ПЕЧАТ
И ПОДВЪРЗИЯ ДПК „Д. БЛАГОЕВ“. СОФИЯ – 1979

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3402>]